

Věc C-304/21

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

12. května 2021

Předkládající soud:

Consiglio di Stato (Itálie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

23. dubna 2021

Odvolatel:

VT

Odpůrci:

Ministero dell'Interno

Ministero dell'interno - Dipartimento della Pubblica Sicurezza -
Direzione centrale per le risorse umane**Předmět původního řízení**

Zrušení nebo změna, po odložení vykonatelnosti coby předběžného opatření, rozsudku Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (regionální správní soud pro Lazio), se sídlem v Římě, č. 2672/2020, který zamítl žalobu podanou VT, která zněla na zrušení oznámení č. 333-B/12H.27.19 ze dne 2. prosince 2019, které se týká veřejného výběrového řízení, na základě kvalifikací a zkoušek, na obsazení 120 míst komisařů státní policie (dále jen „oznámení ze dne 2. prosince 2019“), jakož i vyhlášky Ministero dell'Interno (ministerstvo vnitra) č. 103 ze dne 13. července 2018 (dále jen „vyhláška ministerstva č. 103/2018“), implicitního rozhodnutí o nepřijetí VT do uvedeného veřejného výběrového řízení a jakéhokoli jiného předběžného, předem stanoveného, souvisejícího nebo následného aktu.

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Slučitelnost legislativního nařízení č. 334/2000 s unijní právní úpravou v oblasti zákazu diskriminace na základě věku, zejména se směrnicí 2000/78/ES. Toto legislativní nařízení totiž při regulaci povolání komisaře státní policie zavádí věkovou hranici 30 let, až na určité výjimky, pro účast v příslušném veřejném výběrovém řízení.

Článek 267 SFEU

Předběžná otázka

Musí být směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, článek 3 SEU, článek 10 SFEU a článek 21 Listiny základních práv Evropské unie vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě obsažené v legislativním nařízení č. 334/2000 ve znění pozdějších změn a doplňků a v právních předpisech nižší právní síly přijatých ministerstvem vnitra, která stanoví věkovou hranici třiceti let pro účast ve výběrovém řízení na místa komisaře ve sboru příslušníků státní policie?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Článek 21 Listiny základních práv Evropské unie.

Článek 3 Smlouvy o Evropské unii.

Článek 10 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Závěry předsednictví ze zasedání Evropské rady v Helsinkách ve dnech 10. a 11. prosince 1999, které v bodě 40 stanoví: „Členské státy by měly při provádění reformy trhu práce věnovat zvláštní pozornost“ zejména „celoživotnímu vzdělávání a rovným příležitostem pro muže a ženy“.

Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000 (dále jen „směrnice 2000/78/ES“); zejména body 9, 11, 18, 23 a 25 odůvodnění; článek 2; čl. 3 odst. 1 písm. a); čl. 4 odst. 1 a čl. 6 odst. 1.

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Legislativní nařízení č. 216 ze dne 9. července 2003 (dále jen „legislativní nařízení č. 216/2003“); zejména článek 2, který stanoví pojmy „diskriminace“ a „přímá diskriminace“ stejným způsobem jako článek 2 směrnice 2000/78/ES; čl. 3 odst. 1, který upravuje oblast působnosti legislativního nařízení stejným způsobem jako směrnice 2000/78/ES; článek 3, který v odstavcích 3, 4a a 6 přebírá obsah článků 4 a 6 směrnice 2000/78/ES.

Zákon č. 127 ze dne 15. května 1997; zejména čl. 3 odst. 6, podle kterého platí: „*Účast ve výběrových řízeních vyhlášených orgány veřejné správy nepodléhá věkovým limitům, s výhradou výjimek stanovených předpisy jednotlivých správních orgánů souvisejících s povahou služby nebo s objektivními potřebami správního orgánu*“.

Legislativní nařízení č. 334 ze dne 5. října 2000 (dále jen „legislativní nařízení č. 334/2000“). Zejména článek 1, který stanoví kvalifikace, do nichž je kariéra příslušníků státní policie s manažerským rozvojem rozdělena; čl. 2 odst. 2, který upravuje povinnosti komisařů státní policie následovně: „*Osoby v profesní dráze funkcionářů mají až do funkce hlavního komisaře kvalifikaci příslušníka veřejné bezpečnosti a příslušníka soudní policie. Ve vztahu k dosažené kvalifikaci vykonávají funkce související s institucionálními úkoly státní policie a správy veřejné bezpečnosti, s autonomní rozhodovací odpovědností a odpovídajícím odborným přínosem. Rovněž zajišťují školení zaměstnanců a v souvislosti se svou profesionalitou plní úkoly vzdělávání a výcviku zaměstnanců státní policie. Tito zaměstnanci jsou přímými spolupracovníky osob majících vyšší kvalifikace v rámci stejné kariéry a v případě nepřítomnosti nebo překážek je nahrazují v řízení úřadů a útvarů. Pokud jsou pověřeni příslušnou funkcí, jakož i při nahrazování vedoucího pracovníka detašovaných komisařství veřejné bezpečnosti, vykonávají hlavní komisaři také funkce místního orgánu veřejné bezpečnosti. Stejní zaměstnanci rovněž vykonávají, s plnou odpovědností za vydané příkazy a za dosažené výsledky, řídicí funkce úřadů a útvarů, které nejsou vyhrazeny pro zaměstnance s vyšší kvalifikací, jakož i poradní a koordinační funkce několika vzájemně propojených oddělení v úřadu, ke kterému jsou přiřazeni. Výše uvedené funkce jsou určeny vyhláškou hlavního policejního generálního ředitele veřejné bezpečnosti, která upřednostňuje využití zástupců komisařů a komisařů jako pověřených osob, jakož i v rámci úřadů nebo útvarů, které vykonávají úkoly veřejného pořádku a bezpečnosti a kontroly území a specializovaných sektorů a odborných útvarů. Touto vyhláškou jsou rovněž určeny řídicí funkce úřadů, které jsou přednostně přidělovány hlavním komisařům*“; čl. 3 odst. 1, podle kterého: „*[...] Věková hranice účasti ve výběrovém řízení, nepřesahující třicet let, je stanovena nařízením přijatým podle čl. 3 odst. 6 zákona č. 127 ze dne 15. května 1997, s výhradou výjimek uvedených ve výše uvedeném nařízení [...]*“. Relevantní je rovněž odstavce 3 uvedeného článku 3, který stanoví v rámci výběrového řízení zkoušku fyzické zdatnosti, jejíž negativní výsledek může sám o sobě vést k vyloučení z výběrového řízení, a odstavce 4 uvedeného článku 3, na základě kterého: „*[d]vacet procent volných míst pro přístup ke kvalifikaci komisaře je vyhrazeno pro zaměstnance státní policie, kteří mají požadovaný diplom v oboru práva a kteří nepřekročili věk čtyřiceti let [...]*“.

Vyhláška ministerstva č. 103/2018; zejména čl. 3 odst. 1, který stanoví hranici 30 let pro účast ve veřejném výběrovém řízení na přístup ke kvalifikaci komisaře státní policie.

Legislativní nařízení č. 165 ze dne 30. dubna 1997, které v souladu s články 1 a 2 stanoví věkovou hranici 61 let, po jejímž překročení zaměstnanci státní policie odcházejí do důchodu z důvodu dosažení věkové hranice.

Oznámení ze dne 2. prosince 2019; zejména čl. 3 odst. 1 písm. d), který mezi obecnými požadavky pro přijetí stanoví „*dosažení 18 let a nepřekročení věku 30 let*“ a který však stanoví, že uvedený limit „*je zvýšen, maximálně o tři roky, z důvodu stále vojenské služby vykonané kandidáty*“ a že „*věková hranice se nevztahuje na zaměstnance státní policie. Pro zaměstnance zastávající funkce Amministrazione civile dell'interno (civilní správa vnitra) je věková hranice pro účast ve výběrovém řízení třicet pět let*“; článek 10, který osvobozuje osoby, které jsou již zaměstnány u státní policie, od zkoušek fyzické zdatnosti; čl. 11 odst. 4, který upravuje zkoušku fyzické zdatnosti, jejíž negativní výsledek může sám o sobě vést k vyloučení z výběrového řízení.

Stručný popis skutkového stavu a řízení

- 1 VT, odvolatel, se pokusil zaregistrovat prostřednictvím příslušného telematického postupu do výběrového řízení na základě oznámení ze dne 2. prosince 2019, ale neuspěl, protože počítačový systém zjistil, že nesplňoval maximální věkovou hranici 30 let, v rámci které se může účastnit výběrového řízení na komisaře státní policie, která je stanovena v čl. 3 odst. 1 písm. d) uvedeného oznámení, čl. 3 odst. 1 vyhlášky ministerstva č. 103/2018 a v čl. 3 odst. 1 legislativního nařízení č. 334/2000. VT se totiž narodil v roce 1988.
- 2 VT podal žalobu k regionálnímu správnímu soudu pro Lazio, byl přijat s výhradou do výběrového řízení a prošel testy předběžného výběru. Rozsudkem č. 2672/2020 tento soud žalobu VT zamítl, přičemž uvedl, že věková hranice stanovená v oznámení představuje odůvodněné omezení, a v tomto smyslu není v rozporu s italskou Ústavou, ani s unijní legislativou, která zakazuje diskriminaci také na základě věku, a zejména se směrnicí 2000/78/ES.
- 3 VT napadl tento rozsudek u Consiglio di Stato (Státní rada).

Hlavní argumenty účastníků původního řízení

- 4 Před Consiglio di Stato (Státní rada) VT namítá rozpor italské právní úpravy, která v článku 3 zákona č. 127 ze dne 15. května 1997 stanoví věkovou hranici 30 let, se směrnicí 2000/78/ES, s článkem 21 Listiny základních práv a s článkem 10 SFEU. VT tvrdí, že tato maximální věková hranice představuje neodůvodněnou diskriminaci, kterou výše uvedená pravidla neumožňují. V tomto ohledu VT uvádí čl. 3 odst. 1 písm. d) oznámení ze dne 2. prosince 2019, který stanoví, prostřednictvím údajné další neodůvodněnosti, horní věkovou hranici pro určité kategorie uchazečů-účastníků, jakož i článek 10 uvedeného oznámení, který osvobozuje osoby, které jsou již zaměstnány u státní policie, od zkoušek fyzické zdatnosti.

- 5 Ministero vntra navrhlo zamítnutí odvolání, přičemž hájilo odůvodnění rozsudku č. 2672/2020 regionálního správního soudu pro Lazio.

Stručné odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 6 Consiglio di Stato (Státní rada) má pochybnosti o slučitelnosti legislativního nařízení č. 334/2000, vyhlášky ministerstva č. 103/2018 a oznámení ze dne 2. prosince 2019 s unijní právní úpravou, přičemž uvádí, že stanovení předmětné věkové hranice 30 let zavádí diskriminaci na základě věku ve smyslu článku 2 směrnice 2000/78/ES, která není odůvodněna na základě článků 4 a 6 této směrnice. Tato otázka je relevantní pro účely rozhodnutí v původním řízení, jelikož pokud by byla konstatována tato neslučitelnost, mohl by se VT účastnit předmětného výběrového řízení, a to vzhledem k tomu, že by znovu vstoupil v platnost čl. 3 odst. 6 zákona 127/1997, který nestanoví věkové omezení, s výjimkou nutnosti složit zkoušky fyzické zdatnosti.
- 7 Na podporu svého argumentu odkazuje Consiglio di Stato (Státní rada) na judikaturu Soudního dvora Evropské unie týkající se diskriminace na základě věku pokud jde o nábor do policejního sboru a vojenských složek odpovědných za veřejnou bezpečnost.
- 8 Předkládající soud především uvádí, že ze znění čl. 2 odst. 2 vyhlášky č. 334/2000 vyplývá, že funkce policejního komisaře jsou v zásadě řídicí a správní povahy. Pro tuto profesní funkci nejsou jako zásadní stanoveny výkonné operativní funkce, které jako takové vyžadují obzvláště významné fyzické dovednosti srovnatelné s těmi, které se vyžadují od běžného příslušníka španělské národní policie, jak jsou uvedeny v rozsudku Soudního dvora ve věci C- 258/15, které Soudní dvůr považuje za slučitelné s věkovou hranicí o pět let vyšší, než je věková hranice v projednávané věci.
- 9 Consiglio di Stato (Státní rada) poté odkazuje na rozsudek Soudního dvora ve věci C-416/13, který považoval hranici 30 let pro přístup k funkci běžného příslušníka španělské místní policie, jehož funkce byly převážně správní, ale zcela nevylučovaly zásahy založené na fyzické síle, za nepřiměřenou. Předkládající soud tudíž uvádí, že *a fortiori* by měla být hranice 30 let považována za nepřiměřenou v projednávané věci, v níž zásahy tohoto typu nesouvisí s typickými povinnostmi komisaře státní policie.
- 10 Consiglio di Stato (Státní rada) dále cituje rozsudek Soudního dvora ve věci C-229/08, ve kterém Soudní dvůr považoval za odůvodněnou podle čl. 4 odst. 1 směrnice 2000/78/ES věkovou hranici 30 let za účelem přijetí na pracovní místo ve střední technické složce hasičů, a to vzhledem k tomu, že související úkoly vyžadovaly obzvláště vysoké fyzické schopnosti, přičemž tyto úkoly již nebyly po dosažení věku 45 let přidělovány.
- 11 Ve světle této judikatury Consiglio di Stato (Státní rada) uvádí nepřiměřenou povahu předmětné hranice 30 let, a to rovněž ve smyslu čl. 3 odst. 3 a odst. 4

legislativního nařízení č. 334/2000. Předkládající soud jednak uvádí, že při neexistenci podobných požadavků, jaké jsou stanoveny v rozsudku ve věci C-258/15, by stanovení zkoušek fyzické zdatnosti, které, pokud nebudou splněny, vedou k vyloučení z výběrového řízení, mělo být v každém případě považováno za dostatečné k zajištění možnosti vykonávat službu požadovaným způsobem. Dále, ze stanovení výhrady k přístupu k funkci komisaře zaměstnancům státní policie, kteří jsou již ve službě, ale mají vyšší věk, která je obsažena v čl. 3 odst. 4 uvedeného legislativního nařízení, vyplývá, že počáteční věk 40 let není absolutně neslučitelný s funkcemi komisaře státní policie.

- 12 Konečně, Consiglio di Stato (Státní rada) připomíná, že věková hranice, po jejímž překročení odcházejí zaměstnanci státní policie do důchodu z důvodu dosažení věkové hranice, je 61 let, a to v souladu s články 1 a 2 legislativního nařízení č. 165 ze dne 30. dubna 1997. Podle předkládajícího soudu taková věková hranice odchodu do důchodu zajišťuje přiměřenou dobu služby před odchodem do důchodu, a to i pro osoby, které zahájily svou kariéru po dosažení věku 30 let.